

Võnnu Keskkool kui väärtuspõhine kool

15.11.2019

Võnnu Keskkool on arengukeskkond õppijatele alates 1.klassist kuni gümnaasiumiastme lõpuni. Oleme kogukonnakool ning Kastre vallas ainus gümnaasiumiastmega haridusasutus. Meile tullakse õppima naabervaldadest ja üksikutel näidatel ka kaugemalt. Oleme järjest enam arengukeskkond ka kogukonnale kaasates õppe- ja huvitegevusse lapsevanemaid, tehes koostööd piirkonna teiste organisatsioonidega ja viies tegevusi ellu aina enam ka koolikeskkonnast eemal õuesõppena, laboritundidena ja muuseumites. Oleme määratlenud sisehindamises ühe huvigrupina muuhulgas Võnnu piirkonna elanikud, et saada tagasisidet ning ootusi koolile tervikuna ja soovime oma tegevustest osa saama. Traditsioonilistele sündmustele (Gustav Suitsu sünniaastapäev, kontserdid ja etendused, koolikonverentsid ja avatud koolitused ning projektõppepäevad) on oodatud kõik huvilised, meie sporticum on avatud nii piirkonna spordiklubidele kui üksikutele huvilistele ning pakume koolikeskkonda ka kultuurikollektiividele kasutamiseks, kus osalevad sageli nii õpilased, õpetajad, lapsevanemad koos aktiivsema vallarahvaga.

Õpilasi on meil nii andekaid kui tublisid, keda täiendavate võimaluste pakkumisega toetame; on medaliga lõpetanud ja vahel ka täiskasvanute gümnaasiumi valinuid gümnaasiumiastmes. Kuigi ca 2/3 õpilastest on noormehed, oleme igale õppijale tema võimete arendamiseks panustav kool. Teeme tööd selle nimel, et huvid oleks arendatud, teadmised oleks võimetele vastavad ja igaüks saaks hakkama unistustest lähtudes valikuvõimaluste piires.

Meie koolis ei ole kallakuid või suundasid. Oleme oma majas toimuva õppe jaotanud gümnaasiumiastmes (koolijuhi visioonis püüame sama lähenemist väiksemas mahus viia sisse ja III kooliastmes) kolme ossa, mis vanuse kasvades aina enam ka tunniplaanis kajastub - I osa on õppekava kohustuslik tervik; II osa moodustab kooli väljakujunenud õppeainete (keeletõppe valikud, laia matemaatika kursused, õpitubade ning projektõppe kogum; III osa loovad õpilased aina enam ise, kelle soove püüame maksimaalselt arvestada ning loome valikkursusi, teeme projekte ja pakume laia huvihariduse võimalusi. Soovime, et Võnnu Keskkooli vilistlane oleks meie juures veedetud aastatel saanud õppida seda, mida peab, seda mida kool pakub ning seda, mida ta lisaks juurde soovib.

Oleme aktiivse muutumise ajajärgus kooli arendusprotsessis. Alates 2018/2019 õppeaastast toimunud koolitused, projektid ning sisehindamine kannavad läbivalt küsimusi millised me oleme, kuidas meil läheb? Oleme valinud stoppkaadriks 2019.aastal läbiviidud sisehindamise, et seejärel asuda looma uut arengukava, viia katselised õppekorralduslikud ja õppekavavälised muudatused kooli õppekavva, laiendada huvitegevuse ja õppe võimalusi koostöös valla ning maakonna organisatsioonidega. Seda iseloomustavad erakooli Droonika, Spordiklubi FALCO jpt huviringid Võnnu Keskkoolis, ning meie õpilaste laboritunnid, õpitoad Tartus tegutsevate kutse- ja kõrgkoolide juures. Oleme sisustamas loosunglikku mõtet - Võnnust maailma ja maailmast Võndu.

Hetkel kehtivad korrad, õppekava ja arengukava uuendamine ning loomine saavad suurema hoo sisse kui 2019 aasta sisehindamine on lõplik. Samuti loodame läbiviidavatele projektidele (näiteks

DigiKiirendi) ning koolivälisele Hea Kooli väärtuskasvatuse programmi tagasisidele. Järgnev Hea Kooli analüüs keskendub osale 2019. aasta sisehindamisest, võtab arvesse kehtivaid alusdokumente ning hõlmab endas viimase pooleteise aasta muudatusi. Me soovime jõuda läbi analüüsi ise järeldusteni, paludes appi välist pilku oma tegemistele tuginedes valitud väärtustele, millised me soovime olla, millised oleme ning kas oleme valitud kursil.

Võnnu Keskkooli peamised eesmärgid:

- õpilaste arengu toetamine kaasaegse õpikeskkonna, tugisüsteemide ja mitmekülgse huvitegevuse kaudu;
- enesetäiendamist väärtustav professionaalne kaader.

Võnnu Keskkoolis on õpetamise ja suhtlemise aluseks subjekt-subjekt suhe.

Kooli kollektiiv panustab ühtselt kokku lepitud väärtushinnangute viimist kõigi osapoolteni igapäevase suhtlemise ja õpitegevuse kaudu. Koolijuhina on Valdek Rohtma üks ootus olnud kollektiivile, et nad kõik on haridustöötajad sõltumata igapäevasest rollist koolimajas õpetaja, sekretäri või kokana. Kaasame aktiivselt mitmekülgse koolielu võimaldamiseks erinevaid külalisi, koolitajaid ning lapsevanemaid kui partnereid, et kokkulepete ja ootuste osas oleks jagatud arusaam. Sama mõtteviisi kanname kooli esindades mistahes rollis - kooli esindajatena ollakse korrektse ja teisi austava käitumisega ning arvestatakse teistega. Kooli tegevused kavandatakse lähtuvalt arengukavast igaks õppeaastaks üldtööplaanis ning sellele lisaks oleme eelmisel õppeaastal ellu kutsunud ühistöökava, mille moodustavad kõik õppetundidele, huviringidele ja valikkursustele lisaks toimuvad sündmused klassiõhtust aktusteni. Ühistöökava on instrument, kus lisaks kavandatava sündmuse kirjeldusele on selle eestvedaja andmed ning väärtuste ja rõhuasetuste info. Töökorraldusliku instrumendi võisime kasutusele selleks, et kooli iga tegevus oleks läbi mõeldud ja vastusega küsimustele miks ja kuidas see sündmus on oluline. Nii avaneb iga sisehindamise käigus võimalus analüüsida, kas väärtused ja traditsioonid on jõudnud erinevate vanusegruppideni ning kuivõrd tasakaalustatult on koolelu rikastatud. Näiteks külaliste kutsumise või korraldatud õpitubade kaudu.

Järgnevalt käsitleme koolikogukonna poolt heaks kiidu saanud nelja väärtust, näiteid ning arendusideid - olulised väärtused ja tegevused nende hoidmisel. Iga väärtuste kogumi päises on loetletud kokkupõimitud väärtused ja avatud üldine loetelu, mida antud kogumi all mõtleme.

TOLERANTSUS, SALLIVUS, HOOLIVUS

Õpilaste eripära/isikupära (võimed, kultuur) arvestamine, mõistmine, tunnustamine:

- *aktsepteerime, et inimesed on erinevad ega püüa neid enda järgi painutada;*
- *aktsepteerime õpilaste arvamust ja tahet koolielus kaasa rääkida.*

Inimväärikuse aktsepteerimine ja järgimine;

- *järgime õpetaja kutse-eeetika reegleid;*
- *tunnistame oma vigu/mitteoskamatust.*

Empaatia. Taktitunne. Lugupidamine enda ja teiste vastu.

Koolikeskkonda käsitleme väärtuste valguses tervikuna vaimsest, füüsilisest ja virtuaalsest dimensioonist.

Oleme saanud näidata neid väärtusi füüsilise keskkonna kohandamisel erivajadustega õpilastele, kaasaegsete trendidega kaasaskäimisel ja tunnustanud nii õpilasi kui kolleege vastavaid väärtusi kandnud ideede ja tegevuste eest.

Eelmist õppeaastat alustas koolis kaks liikumiskeskusega õpilast. Et meil oli info aegsasti teada, saime taotleda investeeringut kaldtee rajamiseks, viisime ellu koolikorralduslikud muudatused ruumide jaotuses, et vastavate klasside tunnis toimuksid sobivates ruumides. Üle vaatasime künnised, uste laiused, et liikumine oleks erivajadusega õpilasel võimalikult lihtne. Koolikappide süsteemile üle minnes arvestasime kappide jaotamisel nii vanust, suhtlusmugavust klassiti ja klasside vahel ning kappide paiknemise osas mugavamalt ala erivajadustest lähtuvalt.

Käesoleva aasta suve üheks investeeringuks oli uue arvutivõrgu ehitamine. Koolimaja hakkab katma nii klassides, koridorides kui õuesõppealadel traadita internet. Oleme valinud tee, et ei võitle kaasaegse tehnoloogia kasutamise vastu, vaid suuname ja õpetama targalt kasutama. Klassiti lepatakse reeglid kokku, mille hulgas võib olla ka nutivabu perioode.

Erivajadustega õpilaste osakaal ei ole olnud suur ja nii on võimalik seni iga erivajadust maksimaalselt arvesse võtta. Oleme koolituste raames valmistanud õpetajatena endid ette võimalike olukordadega toime tulema ja tundnud omal käel, et hirmul on suured silmad. Oleme näinud kuidas õpilastest tekivad erivajadustega kaaslastele tugiisikud ja abiõpetajad.

Kokkuvõttes, selleks, et me oskaksime nii suurte kui väikestena märgata, sallida ja hoolida ning kohaneda erinevate hoiakutega, mis ei pruugi olla erivajadused, oleme korraldanud kollektiivile koolitusi, õpilastele õpitube ja kutsunud külla külalisi. Reaalsed koolielu tegevused oleme püüdnud kavandada endas sisaldama väärtuste kogumi selgitavas osal toodud loetelu. Kooli juhtkonna poolt on pidev analüüs igapäevase tööelu osa, et oleksid ühised reeglid ja toimuks nende järgimine.

Üheks ilmekaks väärtuste kandjaks on traditsiooniks kujundatud ettevõtmine - **3T projekt**.

Projekt sai alguse viis aastat tagasi ja tookord oli peamiseks ajendiks üldpädevuste kujundamine, ühistegevus ja liikluskasvatus (sh ohutus, märkamine, oskus aidata). Esimestel kordadel valiti projekti fookuseks kolm märksõna, mis andsid ka projektile mine – tervis, turvalisus, tegija – kuid on ajapikku muutunud. Esimesed projekti aastad keskendusid füüsilisele keskkonnale. Teist õppeaastat oleme suuna võtnud sallivusele, märkamisele ja toetamisele. Rõhuasetuse muutuse tingis praktiline vajadus õpilastest ja koolielust lähtuvalt. Õppima oli tulemas kaks reaalse liikumiskeskusega õpilast (lisaks ühel õpilasel tugevalt väljendunud kõnepuue). Olime küsimuste ees, kuidas suudavad ja saavad õpetamisega hakkama õpetajad, kuidas vastab vajadustele kooli füüsiline keskkond, kuidas võtavad teised õpilased uusi vastu. Oli palju esmapilgul vastuseta küsimusi. Alustasime ajurünnakuid ja meeskonnatööd ning leidsime, et läbi tervet kooli toimuva projekti on võimalik maksimaalselt valmistuda. Kohandasime projekti 3T.

Sel kevadel valisime 3T projekti väljundiks praktilise õppepäeva fookusega: erivajadustega inimesed meie ümber. Eesti Invaspordiliidu sportlastega tehti koos sporti, kuulati invaspordi alast loengut; Tartu Tervishoiu Kõrgkooli lektori juhendamisel uuriti rohkem erinevate haigestumiste kohta ning prooviti näidisvahenditega liikuda ja tööd teha. Eelneval aastal keskenduti vaegnägijatele (koolis ehitati välja pimedate tuba, kus giidideks olid vaegnägijad ning külla kutsuti kogemust saama ka naaberkoolide õpilased), joonistati varvastega (juhendas varvastega maalija-

kunstnik Tiia Järvpõld), õpiti viiplema, hooldekodu Härmalõng tegevusjuhendaja juhendamisel õpiti abistama ratastoolis inimesi jne.

Oleme hinnanud kooli lisandunud õpilaste kohanemist edukaks. Usume, et traditsiooniline projekt on aidanud kaasa sallivusele, hoolivusele ja tolerantsusele laiemas plaanis kui erivajadused. Kuid need tegevused on võimaldanud nii õpilastel kui õpetajatel ise end paigutada uude olukorda, väljaspool mugavustsooni ning sellest on õpitud ja üheskoos järeldusi tehtud.

Lisaks peame oluliseks esile tuua õpilaste ja õpetajate osalemist erinevates **rahvusvahelistes projektides**. Samuti kavandavad kõik klassid heategevuslikke jõuluprojekte ning kooli õpilased annavad pühade eel kontserte paikkonna hooldekodudes.

Paindlik õppe korraldamine. Sealhulgas toimub HEV-õpilaste õppe korraldamine, samuti eesti keele kui teise keele õppe toetamine. Lisaõppe võimaldamine ja õpiabi rakendamine õpilaste teadmiste/ oskuste tasemest lähtuvalt. Püüame olla võimalikult paindlikud ja õppekorralduslikult muudatusi jooksvalt ellu viia, et hariduslike erivajadustega õpilased oleks loomuliku koolielu osa ja nad oleks maksimaalselt oma koduklassiga koos. Selleks moodustame erinevaid õpilaste rühmasid, osa tegevusi toimub näiteks väikeklassis mingil perioodil ja seejärel toimub ümbergrupeerimine. Vastava tegevuse jaoks toimuvad **arutelud kolleegidega ja HEV tugirühmaga** esilekerkinud pedagoogiliste probleemide üle. Näeme ja seda hindavad nii õpilased kui lapsevanemad positiivselt, et erivajadustega lapsed on kaasatud, ja neid ei tõrjuta (SA Innove poolt läbi viidud iga-aastased rahulolu-uuringud näitavad kaasamist, hoolimist ja minimaalset kiusamist).

Kokkuvõtteks saame toetuda sisehindamis raames esiletoodud tugevustele, et kooli personal lähtub oma tegevustes õpilase arenguvajadustest ja erinevus rikastab (on loomuliku elu osa).

Arenguvajadus:

Arenguvõimalus on õpilaste osas tuutorlus - uute õpilaste sisseelamise toetamiseks kaasõpilastest usaldusisikute leidmise teel. Meie kooli tulevad õpilased hetkel peamiselt esimesse, seitsmendasse ning kümnendasse klassi. Eelkooli formaati oleme välja töötamas, gümnaasiumiastmes kohanemine on igale õppurile ühtviisi uus. Tuutorlus on eeskätt seitsmenda klassi õpilaste kohanemise teema, kuid ka muudesse klassidesse üksikute uute liikmete lisandumisel.

Kollektiivi osas on arengukoht iga kollektiivi liikme valmidus mugavustsoonist väljuda, kohaneda ja kohandada end uuttes oludes ning õpet korraldada vajadustest vastavalt. Kollegiaalne usaldus ja professionaalne areng omas rollis on tulnud erinevate osapoolt esindajatega vestustes välja.

Ilmestav materjal:

- 3T projekti põhjal valmis Eesti Invaspordiliiduga koostöös reklaamklipp VKK õpilaste osavõtust keskendus liiklusele, ohutusele, liikluskultuurile: <https://youtu.be/MeTuvKwS-2k>
- Uudisnupp projektist: <https://www.linnaleht.ee/964661/vaartustades-tervist-parasportlased-ja-missioonisodurid-jagasid-opilastega>

KOOSTÖÖVALMIDUS, KOOSTÖÖOSKUS, MEESKONNATÖÖ

Tegutseme üheskoos ja toetame üksteist.

Tunnistame probleeme ja tegeleme nendega.

Ajame asju targalt ja tasakaalukalt.

Alanud kooliaastal on sihiks võetud dokumentatsiooni osas **tunnustamiskorra väljatöötamine ning arenguevestluste korra täiendamine**. Õpetajatel professionaalse arengu osas **digipädevuste kvalitatiivne tõus**. Mõlemad suunad on seotud jagatud arusaama, ootuste ja võimaluste ühisosa leidmisega. Õpetajad on kaasatud eeskätt meeskonnatöö kaudu, erinevate töökoosolekute ja õppenõukogu koosolekute vahendusel. Vajadusel ja võimalusel moodustame väiksemaid töörühmi. Jätkame teist õppeaastat igal koolivaheajal vähemalt ühe päeva võtmisega meeskonna sisekoolituseks. Sel õppeaastal lisandus kollektiivi kuus uut liiget. Toetamine kohanemisel ning meeskonda kaasamine ja ühistunnetuse loomine kollektiivina on esmatähtsad.

Digipädevused on koolielu läbiv teema alanud õppeaastal. Sellele teemale on pühendatud projektõpe, mis traditsiooniliselt toimub kord trimestri jooksul. Sel korral oleme loonud formaadi, kus kooliastmete õpetajad ja aineõpetajad on gruppideks seatud ning nende ülesanne on esmalt eraldi mõelda digivaldkonna projektipäevadeks ülesanded ja seejärel omas grupis valida paremad ning töösse võtta. Õpetajate jaoks uues ja sageli ebakindlas valdkonnas üheskoos proovilepanek on omakorda meeskonnatöö kui väärtuse näide. Toetamas on kolleege haridustehnoloog.

Koostöise õhustiku hoidmine on keeruline ja seetõttu ajatu väärtus. Samuti selgub selle raames sisendinfot arenguevestlusteks ja sealt omakorda koolitusteks. Tulemuseks on kahjuks olnud ka juhtumeid, kus koostöö ei ole osutunud võimalikuks ja töösuhe on tulnud lõpetada.

VEPA käitumisoskuste programmi kasutamine kolmas aasta. Algklassiõpetajad on hinnanud seda formaati üheks kasulikumaiks sarnaste seas. Oleme näinud ülekoolilistel sündmustel, kus elavama loomuga õpilased on kindla märguande peale käitumist korrigeerinud. Oleme varasemalt külalistega kohtumiste puhul kasutanud küll õpetajate füüsilist kohalolu oma klassi keskel jm mooduseid, kuid algklassides ei ole need seni sellist tulemust andnud. Jätkame nii õpetajate koolitamisega antud projektis kui algklassides antud formaadi elementide kasutamist ja tervikut mittemuut kohandamist, et õpetaja loominguline vabadus ei oleks liiga rangelt piirav.

VKK on edukalt osalenud **Euroscola** programmi töös, osaleb **Erasmus+** projektides, **Maanteeameti ja KIK projektides** ning korraldab väiksemamahulisi kogukonda kaasavaid tegevusi. Olenevalt projektist on tegevused kas kollektiivi kesksed või õpilaste omavahelise koostöö osa. Oleme siiski püüdnud juhendamise ja õpilaste projekti puhul erinevate kutsuste või õppeainetes hinnatavate osade jaotamist võimalikult laialt, et koostöö oleks maksimaalselt eritasandiline.

Euroscola näide väärrib esiletoomist. Õpilaste loodud video, osalemiseks vajalike materjalide kogumine ja avalduse täitmine tähendas kogu gümnaasiumiastme õpilaste ja õpetajate koostööd. Tuumik oli koguni 12 õpilasest koosnev grupp. Kui konkursi tulemusena olime üle Eesti üks võitjatest, said õpilased koostada preemiareisi kava, tehes koostööd õpetajatega. Valmis mitte ainult lennureis üheks päevaks Strasbourgi, vaid kaheksa päeva kestev ja seitset riiki läbinud kultuurne bussireis peaaegu kogu gümnaasiumi õpilastele.

Liikmed ollakse **Tervist Edendava Kooli** ja **Liikuma Kutsuva Kooli** võrgustikes, mis omakorda on väärtust kandev tegevus koolidevahelise koostöö mõttes. Me soovime olla koostöised ja panustame erinevatel tasanditel, et koostöö oleks mitte ainult väärtus, vaid kollegiaalne mõtteviis.

Kokkuvõtteks 2019 aasta sisehindamise raames esiletoodud tugevused:

- Juhtkonna meeskonnatöö, mis baseerub ühisel arusaamal arengukeskonna loomisest ja võimaldamisest igale koolikogukonna liikmele.
- Koolijuhil on kandev roll koolielu tutvustamisel ning haridussituatsiooni selgitamisel.
- Juhtkonna side personaliga; nõudlik, toetav ja väärtushinnangutel põhinev suhtumine õpetajate töösse.
- Juhtkonna tihe suhtlemine õpilasesindusega.
- Juhtkonna tihe ja edukas koostöö kooli hoolekoguga. Kooli üle võttes oli levinud praktika, kus hoolekogu juhiti koolist ja sisuline kooli juhtimisorgan ei saanud oma ülesandeid täita. Õnnestunud on luua usalduslik suhe lastevanetamate aktiivsemate eestkõnelejadega.
- Üldtööplaani koostamisel ja sisehindamise läbiviimisel jälgitakse sidusust
- Tulemuslik töö Kastre vallavalitsusega
- Juhtkonna soov õppida ja areneda. Juhtkond koosneb hetkel kolmest väga erineva taustaga isikust, erinevate põlvkondade esindajatest. Justkui luik, haug ja vähk, kuid kes on leidnud ühisosa ning pingutavad selle nimel.

Ilmestav materjal: Euroscola 2019 kevadise vootu tulemuste ülevaade, sh Võnnu Keskkooli gümnasistide võiduvideo: <http://www.europarl.europa.eu/estonia/et/noored/euroscola/euroscola-kevad-2019-tulemused.html>

TERVISLIKUD ELUVIISID, TOETAV ÕPIKESKKOND

Terves kehas terve vaim – tasakaalukus ja positiivsus. Turvatunne ja heaolu. Jätkusuutlik areng. Tähtsustame:

- *õpilaste ja õpetajate vahelisi suhteid (subjekt-subjekt suhe);*
- *koolis valitsevaid/kehtivaid väärtusi ja norme;*
- *klassitöö juhtimist;*
- *õpilastevahelisi suhteid.*

Arengukava tegevuskavas on seatud läbiva teemana **turvalise vaimse ja füüsilise koolikeskkonna tagamine** õpilastele. Oskus **ohuolukordades käituda vastavalt kriisiolukorra plaanile**. Väärtuskasvatuse edendamine ja kasvatustöö tõhustamine. **Subjekt-subjekt** suhte teadvustamine ja rakendamine igas olukorras ja ilma eranditeta. Kahjuks puudub kvantitatiivne analüüs, kuid igapäevases koolielus esineb situatsioone nii täiskasvanute ja õpilaste vahel kui õpilaste vahel kui kolleegide vahel, kus domineerib suhtlemise asemel kohtlemine. Jätkuvalt on see üks peamisemaid sisendeid meeskonnatöö koolituse läbiviijatele, projektide lähteülesande kokkupanekul ning igal võimalikul moel. On koolijuhi sõnad ja viljeletav mõtteviis, et kool peab olema arengukeskkond igale oma liikmele, sh õpikeskkond igale oma liikmele.

Positiivset tagasisidet on saanud sisehindamise ja Innove rahuloluküsitlustele tuginedes (ja õpilased teadvustavad seda) üle 90% õpilastest, kuid mõnikord antakse ka õpilase enesehinnangule hetkelist negatiivselt mõjuvat tagasisidet).

Tervistedendava Kooli ja Liikuma Kutsuva Kooli projektides aktiivne osalemine.

VEPA, Tervisenõukogu töö - koolis tegutseb Tervisenõukogu. Eelmise õppeaasta tähelepanu oli suunatud jätkuvalt **tervislikule toitumisele ja liikumisele**. Kooli juhtkonna/ Tervisenõukogu algatusel toimusid õppeaasta jooksul **mänguvahetunnid** algklasside õpilastele, **tantsuvahetunnid** kõikidele kooliastmetele, õpilasesinduse poolt läbi viidud **mängude vahetunnid õues**, valmistati tänavareketeid. Tervisepäeva raames toimus **matkapäev** kõikidele kooliastmetele. Õpetajatele viidi läbi **ohutuslane instrueerimine**. Õpetajad võtsid osa ka õpilastele mõeldud **loengutest ja praktilistest tegevustest** (õuesõppena toimunud praktiline kogemusõpe) ning **spordipäevadest**.

Viidi läbi erinevaid demoesinemisi erinevate spordivahendite ja võimaluste tutvustamiseks (rullsuusapäev; murdmaasuusapäev; orienteerumine; suusahüppemägi ja kahevõistlus jne).

Nimetatud tegevused on näitlik loetelu, mida kavandatakse kollektiivis üheskoos. Oleme loonud tava, kus ideel õpikeskkonda rikastada on nn maaletooja, kes kaalutleb ideed kolleegidega ja juhtkonnaga. Igal nädalal toimival kollektiivi koosolekul mõeldakse ühiselt selgeks toimumisaeg, formaat ning organisaatorid. Ühelt poolt on väärtus sisemise motivatsiooni näitaja, et otsitakse töötubasid ja võimalusi õpikeskkonna rikastamiseks, teisalt ühistegevus. Idee analüüsitakse läbi ka ühistöökava mõttes just seeläbi, et oleks vastus küsimusele - miks me seda teeme. Erinevate sündmuste raames kaasatakse vahel ka kavandamise protsessis lapsevanemaid ja õpilasi.

Illustreeriv foto Lastekaitsepäeval toimunud avatud uste formaadis läbiviidud üldkoosoleku raames õuesõppeklassi avamiselt.

KULTUURILINE IDENTITEET, TEADMISTE VÄÄRTUSTAMINE

Väärtustame:

- *oma riiki, oma kodu ja piirkonda, oma kooli;*
- *oma kultuuri;*
- *tunneme ja väärtustame teisi kultuure;*
- *õpilaste aktiivsust ja head tahet.*

Võnnu Keskkoolil on positiivne ja edasiviiv osa kogukonna arengus.

Kasvatame endaga toimetulevat inimest, kes:

- *oskab ja tahab iseseisvalt õppida, leida informatsiooni;*
- *on algatusvõimeline (kodanikualgatus);*
- *mõtleb kriitiliselt.*

Samuti pakub Võnnu Keskkool klassivälist tegevust, mis toetab õppe- ja ainekava.

Arengukavas on olulisel kohal õpioskuste arendamine. Klassiväline tegevus põhineb õppekaval ja kooli arengukaval. Analüüs toimub üldpädevustest lähtuvalt. Selleks et siduda koolis toimuv, korraldatavad sündmused üheks tervikuks koostatakse poolaasta kaupa **ühistöökava**, näiteks: <https://www.vonnu.edu.ee/et/uudised/ii-poolaasta-uhistegevuse-plaan>

VKK üritused kogukonnale ja vanematele. Kõik VKK läbi viidud klassivälised üritused on mõeldud ka lastevanematele. Teavitame sellistest sündmustest läbi erinevate kommunikatsioonikanalite ja sõltuvalt sündmuste iseloomust on palve osalemiseks erineva kaaluga – ekskursioonile saatjaks vs jõulunäidendit vaatama koos suguvõsaga. Suurematele üritustele on oodatud ka vilistlased ja kogukond ning partneritena lasteaed ja hooldekodu. Traditsiooniliselt viiakse läbi avatud uste päev kogukonnale teadus- ja tegevuskeskustena, kus demonstreeritakse erinevaid koolis õpitud teadmisi ja oskusi. Keskustes on aktiivsed õpilased koos juhendajatega ning sõltuvalt tegevusest domineerib kas esitlus või aktiivne kaasamine (mõttemängude töötuba näiteks).

Koostöö arendamine Kastre valla koolidega. Ühine õpetajate päeva vastuvõtt, kevadel **tublimite õpilaste tunnustamisetseremoonia** jt **traditsiooniliste ürituste** läbiviimine. Haridusasutuste tegevuste tutvustamine vastastikku on alguse saanud just läbi eelpool nimetatud **ühistöövormide**. Gümnaasiumiaste on ainsana Võnnus, seetõttu on käidud VKK-d tutvustamas Melliste Lasteaed-alkkoolis ja ka Sillaotsa Põhikoolis.

Igal õppeaastal on **koostöö vilistlastega** olnud suurenev. Abiks on olnud initsiatiivid nagu **Tagasi Kooli, Ettevõtlusnädal** jt. Traditsiooniliselt kasutatakse tuntud ja eri elualadel edukaid vilistasi õpilastega kohtuma ja inspireerima. Karjääriõpetuse praktilised osad lõimitakse tihti vilistlaste kaasamisega – esinemised, loengud, töötoad. Antud analüüsi koostamise ajal on aktuaalne vilistlase õpitoa organiseerimine - Kristiina Ernitsal Tartu Ülikooli molekulaar- ja rakubioloogia instituudi laboritund ja vestlusring “elu peale keskkooli”. Erinevatest näidetest on kiitvat tagasisidet antud TalTechi, Maailikooli, Kõrgema Sõjakooli tutvustajatele.

Õpilasesindus tegutseb aktiivselt ja jooksvalt. Eelmisel kevadel alustasid nad **miniesindusega**, st algklassidest aktiivsematega arutelusid koolimaja ja selle ümbruses nooremate õpilaste ideid küsima ja tegutsema hoogustama koostöös klassijuhatajatega. Kõik õpilasesinduse ja/või üksikute õpilaste poolt pakutud üritused ja teised ettepanekud arutati läbi ning toetati vajadusel õpilasi

nende läbiviimisel (õpilasesinduse uus ruum, õpilasesinduse üritused, koolitused, Olümpiamängud, mõttemängud jne).

Eelmisel õppeaastal kasvas **koostöö noortekeskustega, kohalike ettevõtjatega ja valla asutustega** mitmel moel. Üheskoos kavandatu **huvitegevusi** ja vähendati dubleerimist. Sisehindamiseks sisendi saamiseks pöörduiti organisatsioonide poole, lisaks kogukonna poole võimaldades **tagasisidet** anda ka Võnnu kui keskuse poe juures (ankeedid ja postkast). Otsepostituse (sh elektrooniline) teel viidi läbi küsitlus tagasiside saamiseks kõikidelt **huvigruppide** sh lapsevanemad, õpilased, õpetajad. Võimalust anda tagasisidet kasutati sihtgrupiti erinevalt, kuid olenevalt järgmiste sisehindamisvoorude eesmärgist kasutame ka kaugemate sidusgruppide kaasamist. Peame seda oluliseks, sest teavitustegevust teeme samuti kaudsematele huvigruppidele, näiteks valla ajalehe vahendusel. Kogukonnakoolina soovime olla aktiivsed nii edasi- kui tagasisidestamisel, mis omakorda on ja jääb arenguvõimaluseks.

Üritused kogukonnale. Kõik õpilaste esinemised ja projektipäevad on suunatud kogukonna kaasamisele, tehakse koostööd lasteaiaga, hooldekoduga (vt huvitöö aruanne). Avatud uste päev näitas kogukonnale ka mitmeid aasta jooksul omandatud teadmiste ja oskuste läbi töötubade, ringide, ühisürituste Avatud uste päeval olid oma vanemate õpetajaks õpilased.

Vastavalt kooli arengukavale on **turvalise töökeskkonna loomine** üks prioriteetidest. Kooli juhtkonna ja kõigi töötajate kohustuseks on kindlustada kõigile õpilastele turvaline koolikeskkond, kus nii vaimne kui füüsiline vägivald on viidud miinimumini. On võetud suund **õpetatava seostamisele igapäevaelu ja praktilise tegevusega** (RMK üritused, muuseumitunnid, tervislik toitumine, õuesõpe, avastusõpe, tervist edendava kooli üritused ja projektid, **Liikuma Kutsuva Kooli** üritused ja projektid, vilistlaste esinemised, karjääriõpetusega seotud üritused jne). Kõik õpitu leiab toetust huvialaringides ja projektides, soodustades sel viisil õpilase igakülgset võimetekohast arengut. Õppe- ja kasvatustegevust analüüsitakse järjekindlalt aineõpetajate ja klassijuhatajate pideva tegevusena. **Õpetamismeetodid** on mitmekülgsed ja vastavad õpilaste vanusele. Palju kasutatakse aktiivõpet, rühmatöid ja teisi õpilasi kaasavaid õpetamismeetodeid. Kasutatavad meetodid on loetletud kooli õppekavas. Kavandatud tegevusi ja seatud eesmärgid analüüsitakse iga õppeaastat kavandades ning kord poolaastaks kui tegevustest kokkuvõtteid tehakse ja kollektiivi poolt uue poolaasta ühistegevuskava koostatakse.

Viidi läbi kaks suurt projektinädalat, kus põhirõhk oli **meeskonnatööl, ainetevahelisel seosel, avastamisel**, erinevate **õpioskuste** kasutamisel ja kindlasti millegi valmimisel ning selle **esitlemisel/ eneseväljendusoskuse** arendamisel. ÕPILASED arendasid iseseisva töö oskust, planeerisid oma õppepäeva, tegid koostööd teiste õpilastega, meeskonnas jaotati kohustusi ning töid ja vastutati tulemuse eest. **Projektinädalat** kavandades võeti aluseks Põhikooli riikliku õppekava (PRÕK) ja Võnnu Keskkooli õppekava üldosa ja ainekavade nõuded, et tagada üld- ja ainealaste pädevuste, teadmiste ning oskuste saavutamist.

Õpilaste **õpimotivatsiooni** ja **teadliku õppija** arendamiseks pöörati suurt tähelepanu jätkuvalt **kujundavale hindamisele** põhikoolis. Kooliaasta vältel on hinde lahti kirjutamise eesmärgiks põhiliselt osutada **õpilaste arengu vajadusele** (nt LÕK-õpilased, mitterahuldavad hinded), ka **positiivse toonitamise**, st mis oli paremini. Kujundava hindamise kasulikkus väljendub ka selles, et tagab järjepidevuse ja süsteemsuse (igal trimestril teadlik ja kindlat skeemi järgiv kokkuvõte). Kujundav hindamine on nii õpilasele kui tema vanemale **tagasiside andmine õppija arengu kohta**. Kujundav hindamine peab õpilast tema töös aitama ja õpetajate vastuseid silmas pidades

see ongi nii, kuid nõuab aega, koostööd nii vanemate kui õpetajatega ja kõikide osapoolte harjumist sellise hindamisviisiga. Lisaks hinde kujunemisest arusaamisele on tähtis õpilase positiivne hoiak/ huvi ehk millised mõjutusvahendid motiveerivad õpilast.

Kokkuvõttes on käesolevas analüüsis esiletoodud tegevused, meetodid ja loodavad traditsioonid näited, millisel teel Võnnu Keskkool kui õppiv organisatsioon on, mida väärtustame ja kuidas see igapäevaelus kajastub. Iga tegevuse kohta palutakse osalistel anda tagasisidet, olenevalt sündmusest analüüsitakse edukust väiksemas või suuremas ringis. Ühistöökavva võetud sündmustes kordumine vaadatakse kaks korda aastas üle. Üldtööplaan ja seal sisalduvad fookused seatakse igaks õppeaastaks uued. Sisehindamine on aktiivse muutuste ajajärgus võetud väga suurelt ette, et stoppkader haaraks võimalikult laia vaatenurka. Järgmistel aastatel oleme kokku leppinud kooli juhtkonnas, et sisehindamine raames keskendumine väga konkreetsetele valdkondadele.

Meeldivate kohtumisteni!

Võnnu Keskkool

www.vonnu.edu.ee

<https://www.facebook.com/vonnukeskkool/>

kool@vonnu.edu.ee